

План №13

ТЕМА. Лексикологічний аналіз

I. Повторити основні теоретичні положення, ключові визначення розділу «Лексикологія»

II. Виконати завдання:

1. Виконати письмово лексикологічний аналіз тексту за такою схемою (У вигляді зв'язного тексту, а не просто відповідей на питання):

1. Уточнення й пояснення значення окремих слів (поясніть незнайомі, ключові слова) шляхом добору спільнокореневих, аналізу будови, витлумачення походження.
2. Спостереження над уживанням у тексті багатозначних слів (приклади найбільш багатозначних – використовуйте тлумачний словник).
3. Складання синонімічного ряду до окремих слів (обґрунтуйте доцільність вибору саме того слова, яке вжите в тексті, а не дібраних вами синонімів).
4. Добір до окремих слів тексту омонімів, паронімів, антонімів (де це можливо).
5. Визначення шарів лексики за походженням (яка лексика переважає?).
6. Визначення в тексті слів, що належать до пасивної лексики (застарілих, нових), пояснення причин, мотивів та умов їх уживання.
7. Визначення в тексті специфічної лексики (приклади термінів, професіоналізмів, канцеляризмів та інших сталих сполучень, поетизмів, емоційних та інших слів), з'ясування їх стилістичної ролі.
8. Відповідність ужитої лексики жанровим і стилістичним особливостям тексту (укажіть стиль, його колоритно-стильовий відтінок).

*Головна мета життя людського, голова діл людських є дух людини, думки, серце. Кожен має свою мету в житті, але не кожен – головну мету, себто не кожен піклується про голову життя. Один піклується про черево життя, себто усі свої діла скеровує, щоб дати життя череву; інший – очам; інший – волоссю; інший – ногам та іншим членам тіла; інший – одягу та подібним бездушним речам; **філософію**, або любов до мудрості, скеровує усе навколо діл своїх до тієї мети, щоб дати життя духу нашому, благородство серцю, світлість думкам, яко голові всього. Коли дух людини веселий, думки спокійні, серце мирне, то й усе світле, щасливе, **блаженне**. Оце є **філософія** (Г. Сковорода).*

Вправи для виконання на занятті

Виконайте повний лексикологічний аналіз слів *блаженне* і *філософія* з тексту домашнього завдання.

Література

1. Див. словники, подані в Літературі до виучуваного курсу.
2. Зубець Н. О. Сучасна українська мова (Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія) : методичні рекомендації до практичних занять. Запоріжжя : ЗНУ, 2020.